

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Lewandowska (spr.)
Sędziowie:	SA Ewelina Jokiel SA Małgorzata Idasiak-Grodzińska
Protokolant:	stażystka Magdalena Chacińska

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2017 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy ze skargi (...) spółki jawnej z siedzibą w G., A. H. i E. H.

z udziałem (...) z siedzibą we F. (Niemcy)

o uchylenie wyroku sądu polubownego – Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie – z dnia 10 czerwca 2016 r. sygn. akt SA 257/13

I/ oddała skargę;

II/ zasądza od skarżących (...) sp.j. w G., A. H. i E. H. solidarnie na rzecz przeciwnika skargi (...) z siedzibą we F. (Niemcy) kwotę 2.400 (dwa tysiące czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania.

SSA Ewelina Jokiel SSA Barbara Lewandowska SSA Małgorzata Idasiak-Grodzińska

I ACa 1125/16

UZASADNIENIE

(...) spółka jawna w G., A. H. i E. H. wnieśli skargę o uchylenie wyroku Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie z dnia 10 czerwca 2016 r., wydanego w sprawie pod sygn. akt SA 257/13 z powództwa (...) z siedzibą we F., działającego w Polsce jako (...) GmbH sp. z o.o. Oddział w Polsce z siedzibą w W.. Zaskarżonemu wyrokowi skarżący zarzucili:

1) naruszenie art. 1206 § 1 pkt 2 k.p.c. polegające na pozbawieniu skarżących możliwości obrony swoich praw, tj. naruszenie art.1182 k.p.c. oraz § 7 Regulaminu Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie (dalej jako „Regulamin”) poprzez nierównorzędne traktowanie stron oraz uniemożliwienie skarżącym przedstawienia dowodów na poparcie ich twierdzeń,

2) naruszenie art.1206 § 2 pkt 2 k.p.c. polegające na sprzeczności wyroku sądu polubownego z podstawowymi zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej, tj. naruszenie art.1184 § 1 k.p.c. oraz § 37 ust.1 Regulaminu poprzez przekroczenie zasady dowolnego prowadzenia postępowania oraz przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów,

3) naruszenie art.1206 § 2 pkt 2 k.p.c. polegające na sprzeczności wyroku sądu polubownego z podstawowymi zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej, tj. niezastosowanie art.55 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw poprzez wyliczenie odsetek według ustawy o transakcjach handlowych mimo faktu, że do transakcji handlowych zawartych przed dniem wejścia w życie w/w ustawy należy stosować przepisy dotychczasowe,

4) naruszenie art.1206 § 1 pkt 4 k.p.c. polegające na naruszeniu podstawowych zasad postępowania przed tym sądem, tj. naruszenie § 47 oraz § 48 Regulaminu, polegające na bezzasadnej odmowie uwzględnienia wniosku o sprostowanie/wykładnię oraz uzupełnienie wyroku oraz naruszenie § 11 Regulaminu polegające na uznaniu, że za datę doręczenia pisma uznać należy datę wpływu pisma do Sądu Arbitrażowego, a nie datę nadania pisma w placówce pocztowej.

Skarżący wnosili ponadto o przeprowadzenie dowodów z dokumentów załączonych do skargi - w postaci dowodów uiszczenia przelewów z dnia 18.07., 17.08., 13.09., 24.10. i 16.11 2016 r. na rzecz strony przeciwnej w łącznej kwocie 10.000 zł, wskazując, że wpłaty te zostały dokonane przez skarżących już po wydaniu wyroku przez sąd polubowny.

Przeciwnik skargi wnosił o jej oddalenie i o zasądzenie od każdego ze skarżących na rzecz strony przeciwnej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przewidzianych. Przeciwnik skargi podnosił, że żaden z zarzutów postawionych zaskarżonemu wyrokowi przez skarżących nie jest usprawiedliwiony.

Sąd Apelacyjny ustalił, co następuje:

Strony, tj. skarżąca spółka jawna i przeciwnik skargi, były związane umową najmu lokalu użytkowego z dnia 9 listopada 2007 r., znajdującego się w Centrum Handlowym (...) w G.. Pismem z dnia 19 sierpnia 2013 r. umowa ta została skarżącym wypowiedziana bez zachowania terminu wypowiedzenia, z uwagi na niewywiązanie się przez najemcę z wynikających z niej zobowiązań w zakresie płatności. W dniu 10 września 2013 r. lokal objęty umową został wydany wynajmującemu (...).

Umowa najmu łącząca strony zawierała w punkcie 22.3 części B zapis na sąd polubowny, na mocy którego spory wynikające z tej umowy strony poddały pod rozstrzygnięcie Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie, do którego w dniu 30 października 2013 r. wynajmujący/przeciwnik skargi wniósł przeciwko skarżącym pozew o zapłatę kwoty 253.394,33 zł, a po ostatecznym zmodyfikowaniu - kwoty 253.000 zł - z odsetkami umownymi, tj. z odsetkami ustawowymi powiększonymi o 3 punkty ponad ustawową stopę odsetek, liczonymi od dnia wymagalności poszczególnych kwot składających się na żadaną sumę oraz kosztów postępowania arbitrażowego. Dochodzona kwota obejmowała wynikającą z umowy zaległość najemców z tytułu czynszu najmu i innych opłat należnych za wynajmowany lokal użytkowy. Pozwani wnieśli odpowiedź na pozew, w której domagali się oddalenia powództwa i zasądzenia kosztów postępowania na ich rzecz. Najemcy nie kwestionowali, że wskazana w pozwie kwota objęta fakturami wystawionymi przez powoda na podstawie umowy najmu nie została przez nich zapłacona w terminach wymagalności wynikających z tej umowy.

Swoje zarzuty wobec pozwu pozwani skierowali natomiast przeciwko łączącej strony umowie najmu. Zarzucili, że zawarcie tej umowy nastąpiło z przekroczeniem granic swobody umów i naruszeniem art.353¹ k.c., podnieśli też zarzut wyzysku pozwanych przez wynajmującego i naruszenia zasad słuszności oraz ekwiwalentności świadczeń, a. w konsekwencji - zarzut nieważności czynności prawnej w postaci zawarcia spornej umowy. Wniosek o oddalenie powództwa pozwani argumentowali także wykorzystaniem przez powoda wobec nich jako najemców pozycji dominującej oraz popełnieniem względem pozwanych deliktu nieuczciwej konkurencji, przewidzianego w art.9 ust.2 pkt 3 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Zarzut powyższy pozwani opierali o twierdzenie, że powód zawierał z

innymi najemcami lokali użytkowych w tym samym centrum handlowym umowy najmu na znacznie korzystniejszych warunkach niż określone w umowie stron. Dla wykazania prawdziwości tego twierdzenia pozwani złożyli wnioski dowodowe, zmierzające do nałożenia na powoda obowiązku ujawnienia jego dokumentów handlowych, dotyczących stosunków najmu z innymi najemcami w Centrum Handlowym (...) w G.. Wnioski te w całości zostały oddalone przez Zespół Orzekający z uwagi na ich nieprzydatność dla rozstrzygnięcia sporu. Oddalony został także, jako bezpodstawny, złożony w toku postępowania przed sądem polubownym wniosek pozwanych o zawieszenie tego postępowania.

W dniu 17 czerwca 2015 r. przed Sądem Polubownym odbyła się rozprawa, podczas której Sąd ten przesłuchał stronę pozwaną oraz wysłuchał stanowisk pełnomocników obu stron. Po zakwestionowaniu przez pozwanych sposobu wyliczenia przez wynajmującego kwot ujętych w fakturach dotyczących zużycia energii elektrycznej, na łączną kwotę 15.714,69 zł, strona powodowa przedstawiła na piśmie sposób tego wyliczenia oraz wyciąg z tabel obrazujących zużycie energii u poszczególnych najemców lokali. Wobec dalszego kwestionowania przez pozwanych prawidłowości powyższych wyliczeń, Sąd Polubowny określił powodowi dwutygodniowy termin na przedstawienie dowodów w postaci dokumentacji źródłowej, dotyczącej lokalu wynajmowanego przez pozwanych, a wobec bezskutecznego upływu tego terminu zamknął rozprawę w dniu 21 kwietnia 2016 r. Następnie była ona otwierana na nowo z uwagi na uiszczenie przez pozwanych kwoty 7.500 zł na poczet zadłużenia. Ponowne zamknięcie rozprawy nastąpiło w dniu 31 maja 2016 r.

W dniu 10 czerwca 2016 r. Sąd Polubowny wydał wyrok, w którym zasądził solidarnie od pozwanych:

(a) kwotę PLN 243.000 wraz z odsetkami umownymi (to jest odsetkami ustawowymi, w tym od dnia 1 stycznia 2016 r. z odsetkami ustawowymi w transakcjach handlowych, powiększonymi o 3 punkty ponad ustawową stopę odsetek), licznymi od dat płatności poszczególnych kwot do dnia zapłaty,

(b) kwotę odsetek umownych (to jest odsetek ustawowych, powiększonych o 3 punkty ponad ustawową stopę odsetek, a od dnia 1 stycznia 2016 r. z odsetkami ustawowymi w transakcjach handlowych, powiększonymi o 3 punkty ponad ustawową stopę odsetek) od kwoty PLN 251,47 zł od dnia 08.09.2012 r. do dnia 02.11.2015 r., od kwoty PLN 1.014,60 od dnia 08.09.2012 r. do dnia 02.11.2015 r., od kwoty PLN 733,93 od dnia 08.10.2012 r. do dnia 02.11.2015 r., od kwot PLN 2000 od dnia 8.10.2012 r. do dnia 8.01.2016 r., od kwoty PLN 2000 od dnia 8.10.2012 do dnia 23.02.2016 r., od kwoty PLN 2000 od dnia 8.10.2012 r. do dnia 7.03.2016 r., od kwoty PLN 1500 od dnia 8.10.2012 do dnia 21.04.2016 r. oraz od kwoty PLN 500 od dnia 8.10.2012 r. do dnia 26.04.2016 r.,

(c) kwotę PLN 28.104,50 zł tytułem zwrotu kosztów procesu obejmujących koszty opłaty rejestracyjnej i arbitrażowej oraz koszty zastępstwa prawnego oraz

(d) w pozostałej części powództwo oddalił.

Rozstrzygnięcie to zostało szczegółowo uzasadnione na piśmie. Wskazano m.in., że pozwana spółka jawna począwszy od września 2012 roku popadła wobec powoda w zaległości z płatnością czynszu najmu oraz opłat za media. Przedstawiono ocenę dowodów, wśród których istotne znaczenie Sąd Polubowny przypisał m.in. niespornej okoliczności, że pomiędzy stronami doszło do uzgodnienia sald na dzień 31 grudnia 2014 r., z którego wynikało, że najemca nie kwestionował w tamtym czasie zadłużenia wobec powoda na kwotę 254.763,48 zł, obejmującą zarówno zaległość czynszową, jak i należności wynikające z wystawionych przez powoda faktur za energię elektryczną. Sąd Polubowny miał nadto na uwadze fakt, że w trakcie procesu pozwana spółka jawna wpłacała na poczet dochodzących należności określone kwoty, w tym m.in. z tytułu faktur za energię. Z tego względu Sąd Polubowny zredukował dochodzoną w pozwie kwotę 253.000 zł, uwzględniając dokonanie przez dłużników wpłat udokumentowanych dowodami przelewów, w łącznej kwocie 10.000 zł do dnia ponownego zamknięcia rozprawy w dniu 31.05.2016 r., tj. łącznie z ostatnią wpłatą w kwocie 500 zł, o której pozwany poinformował Zespół Orzekający w dniu 27 kwietnia 2016 r. Ostatecznie zasądzona od pozwanych została zatem kwota 243.000 zł, z odsetkami naliczonymi w stosunku do poszczególnych pozycji, składających się na tę kwotę, od momentu, w którym upłynął termin ich płatności (v. wyrok Sądu Arbitrażowego z dnia 10 czerwca 2016 r. wraz z uzasadnieniem - K.61- 71).

Pismem z dnia 20 lipca 2016 r. pozwani wnieśli o „sprostowanie/uzupełnienie oraz wykładnię” powyższego wyroku w oparciu o §§ 47 i 48 Regulaminu Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie, wskazując, że zasądzona tym wyrokiem kwota 243.000 zł powinna być skorygowana do kwoty 237.000 zł z uwagi na dokonanie w grudniu 2015 roku oraz w dniach 23 maja i 30 czerwca 2016 roku wpłat przez pozwaną spółkę w łącznej kwocie 2.000 zł, która nie została uwzględniona przy wydawaniu wyroku. Postanowieniem z dnia 10 sierpnia 2016 r. Sąd Polubowny oddalił powyższy wniosek z uwagi na jego złożenie po upływie terminu określonego w § 11 Regulaminu. Niezależnie od powyższego Sąd Polubowny wskazał, że dowody przelewów kwot objętych wnioskiem, wbrew odmiennemu twierdzeniu skarżących, nie zostały przez nich dołączone do akt w toku postępowania, przez co nie mogły stanowić dowodu spełnienia świadczenia w tej części przed wydaniem wyroku (v. postanowienie Sądu Polubownego z dnia 10 sierpnia 2016 r. z uzasadnieniem - K.72-75 akt Sądu Polubownego).

Przedmiotowe postępowanie prowadzone było przed Sądem Polubownym przy zastosowaniu Regulaminu Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie z dnia 1 stycznia 2007 r. (bezsporne, v. dokumenty postępowania arbitrażowego - teczka załączona do akt sprawy niniejszej).

W umowie najmu z dnia 9 listopada 2007 r. w punkcie 22.3 (część B) strony poczyniły zapis na sąd polubowny - Sąd Arbitrażowy przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie. Postanowiono, że wskazany wyżej Sąd będzie rozstrzygać w sposób ostateczny i wiążący w składzie trzech arbitrów, zgodnie z aktualnie wówczas obowiązującym Regulaminem wyżej wymienionego Sądu Arbitrażowego. Przy dokonywaniu rozstrzygnięcia Sąd Arbitrażowy będzie stosował wyłącznie polskie prawo materialne z wyłączeniem przepisów kolizyjnych. Do zwrotu kosztów postępowania strony postanowiły odpowiednio stosować art.98 i nast. polskiego k.p.c., a także ustaliły, że orzeczenie Sądu Arbitrażowego powinno być uzasadnione (v. umowa stron na K.62 akt sądu polubownego).

Jak wynika z akt Sądu Arbitrażowego, pierwszą rozprawę w dniu 11 kwietnia 2014 r. Sąd ten odroczył, zakreślając obu stronom terminy: powodowi do ustosunkowania się do pisma pozwanych, w którym zanegowali oni zasadność roszczenia z tytułu zwrotu opłat za energię oraz kwestionowali ważność umowy najmu, a pozwany - do repliki na stanowisko przedstawione przez powoda w tym zakresie. W związku z powyższym powód złożył w sprawie pismo procesowe z dnia 19 maja 2014 r., w którym ustosunkował się do zagadnień podniesionych wcześniej przez pozwanych. Pozwani nie skorzystali z przyznanego im przez Sąd Arbitrażowy prawa do repliki (v.K. 197-199 akt Sądu Polubownego). W dalszym toku postępowania Sąd Polubowny, na rozprawie w dniu 19 grudnia 2014 r., ponownie udzielił stronie pozwanej 2-tygodniowego terminu do zajęcia „kompletnego stanowiska w sprawie” (v.K.242-243 akt Sądu Polubownego). Termin ten upłynął bezskutecznie w dniu 2 stycznia 2015 r. W dniu 17 czerwca 2015 r. na rozprawie przed Sądem Arbitrażowym pozwani złożyli pismo procesowe z dnia 16 czerwca 2015 r. wraz z wnioskami dowodowymi, podnosząc zarzuty wobec ważności umowy najmu oraz zgłosili zarzut potrącenia - ze wskazaniem, że ostateczna wysokość ich wierzytelności wzajemnej powinna zostać ustalona w toku postępowania. Zaproponowali też ugodowe zakończenie sporu (v.K.270-284). Postanowieniem Zespołu Orzekającego z dnia 28 września 2015 r. pozwani zostali zobowiązani do wskazania, w terminie 2 tygodni, kwestionowanych przez nich faktur za energię elektryczną i przedstawienia wobec nich konkretnych zastrzeżeń (v.K.318 akt Sądu Polubownego), a postanowieniem tego Zespołu z dnia 17 grudnia 2015 r. udzielono takiego samego terminu powodowi do przedstawienia dowodów stanowiących podstawę do wystawienia faktur, wskazanych wcześniej przez pozwanych (v.K.366 akt sądu polubownego). W dniu 10 czerwca 2016 r. zapadł wyrok Sądu Arbitrażowego (K.397-407 akt Sądu Polubownego).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Biorąc pod uwagę przebieg postępowania przez Sądem Arbitrażowym przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie w przedmiotowej sprawie jako niezasadny trzeb ocenić zarzut naruszenia art.1183 k.p.c. oraz § 7 Regulaminu wymienionego Sądu Arbitrażowego (dalej: Regulamin), polegającego na pozbawieniu skarżących możliwości obrony swoich praw poprzez nierównorzędne traktowanie stron oraz uniemożliwienie przedstawienia skarżącym dowodów na poparcie ich twierdzeń. Powołany w skardze art.1183 k.p.c. ustanawia zakaz dyskryminacji stron postępowania

przed sądem polubownym, stanowiąc, że w postępowaniu tym powinny one być traktowane równoprawnie. Każda ze stron ma prawo do wysłuchania i przedstawienia swoich twierdzeń oraz dowodów na ich poparcie.

Sąd Apelacyjny nie podzielił zarzutu skarżących, że zostali oni pozbawieni możliwości obrony swoich praw przed Sądem Arbitrażowym przez to, że większość ich wniosków dowodowych została przez ten Sąd oddalona. Z akt postępowania przed Sądem Arbitrażowym wynika bowiem okoliczność przeciwna - pozwani mieli pełną możliwość przedstawienia swoich twierdzeń faktycznych i złożenia dowodów na ich poparcie. Kilkakrotnie Zespół orzekający określał im dwutygodniowe terminy do zajęcia stanowiska wobec określonych zagadnień, objętych sporem, z czego pozwani swobodnie korzystali, według własnego uznania. Za przejaw naruszenia prawa pozwanych do obrony nie może być uznana odmowa przeprowadzenia przez Sąd Polubowny tych spośród dowodów wnioskowanych przez strony, które Sąd ten ocenił jako pozbawione ścisłego związku ze sprawą, nieistotne dla jej rozstrzygnięcia, czy z innych przyczyn nieprzydatne. Dotyczyło to w szczególności żądania pozwanych, aby Sąd Arbitrażowy nakazał powodowi przedstawienie szczegółowych dokumentów na okoliczność warunków, na jakich zawarł umowy najmu lokali użytkowych z innymi najemcami w (...). Sąd Polubowny, oddalając wnioski dowodowe pozwanych, przedstawił w tym zakresie szczegółową motywację (v.s.5 uzasadnienia wyroku Sądu Arbitrażowego), powołując się przy tym na § 37 ust.1 Regulaminu, nakazujący Zespołowi Orzekającemu rozstrzygnięcie sporu według własnego przekonania o wnioskach dowodowych stron. Przekonanie to było determinowane treścią i zakresem roszczenia powoda oraz oceną przydatności wnioskowanego dowodu dla rozstrzygnięcia sporu.

Wbrew stanowisku skarżących, w sprawie nie zostały spełnione przesłanki do uchylenia zaskarżonego wyroku w oparciu o przepis art.1206 § 1 pkt 2 k.p.c., z uwagi na zarzucane pozbawienie pozwanych możliwości obrony ich praw przed Sądem Polubownym. W rozpoznawanym przypadku prawa skarżących w żadnym razie nie zostały naruszone, a Sąd Polubowny miał uprawnienie do ograniczenia materii procesowej adekwatnie do przedmiotu sporu oraz miał prawo do koncentracji materiału dowodowego. Wskazywane przez skarżących rozbieżności w stanowiskach stron podlegały dostatecznemu wyjaśnieniu, z uwzględnieniem wypowiedzi obu stron, bez naruszenia zakazu dyskryminacji (art.1183 k.p.c.) przywołanego w skardze.

Sąd Apelacyjny za niezasadny uznał również podniesiony przez skarżących zarzut sprzeczności wyroku Sądu Arbitrażowego z dnia 10 czerwca 2016 r. z podstawowymi zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej (klauzulą porządku publicznego) z uwagi na podniesione przez skarżących przekroczenie zasad swobodnej oceny dowodów. Reguły oceny dowodów, określone w Dziale III Rozdziale 1 k.p.c., w tym - art.233 k.p.c. - nie są wiążące w postępowaniu przed sądem polubownym, w którym zasadą jest uzgodnienie zasad i sposobu postępowania przez same strony, a w braku takich uzgodnień - prowadzenie postępowania przez sąd polubowny w taki sposób, jaki uzna za właściwy (art.1184 k.p.c.). W relacjach pomiędzy stronami ustalone zostało, że postępowanie przed Sądem Arbitrażowym będzie przebiegało według reguł zapisanych w Regulaminie tego Sądu (w przedmiotowej sprawie - Regulaminie z dnia 1 stycznia 2007 r.). Skarżący nie wykazali naruszenia przez Sąd Polubowny zasad postępowania, przewidzianych w tym Regulaminie.

Dodatkowo wypada podnieść, że jeżeli - jak zarzucają skarżący - Sąd Arbitrażowy uchybił przepisom postępowania, to pozwani, którzy mieli świadomość tych uchybień, nie mogą skutecznie podnosić zarzutu w tym zakresie w postępowaniu przed sądem powszechnym ze skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego, jeżeli nie podnieśli zarzutu niezwłocznie lub w terminie określonym przez strony bądź przepisy regulujące postępowanie przed sądem polubownym (art.1193 k.p.c.). Z akt Sądu Arbitrażowego nie wynika zgłoszenie przez skarżących stosownych, skonkretyzowanych zastrzeżeń na uchybienia tego Sądu w prowadzeniu postępowania.

Przede wszystkim jednak należy podnieść, że sąd powszechny, rozpoznając skargę o uchylenie wyroku sądu polubownego, nie bada, czy wyrok ten znajduje należyte oparcie w materiale faktycznym sprawy (o ile nie jest od niego całkowicie oderwany, co nie miało miejsca w przedmiotowej sprawie), ani nie kontroluje prawidłowości dokonanych przez ten sąd ustaleń faktycznych, którymi co do zasady jest związany, o ile nie zaistniała podstawa do uchylenia wyroku, przywołana w skardze. Jeśli zaś chodzi o ocenę, czy wyrok sądu polubownego jest sprzeczny z podstawowymi

zasadami porządku prawnego, tj. o przesłankę uchylenia wyroku sądu w oparciu o art.1206 § 2 pkt 2 k.p.c., to przy ocenie tej uwzględnia się treść wyroku, a nie prawidłowość postępowania przed sądem arbitrażowym.

Przez zasady porządku prawnego stanowiące podstawę oceny wyroku sądu arbitrażowego należy rozumieć normy konstytucyjne, a także normy prawne w poszczególnych dziedzinach prawa. W każdym jednak przypadku chodzi o normy naczelne, mające charakter podstawowy. Na podstawie wyrażonej w art.1206 § 2 pkt 2 k.p.c. klauzuli porządku publicznego wyrok sądu polubownego podlega uchyleniu tylko wtedy, gdy zdeterminowane jego treścią skutki są nie do pogodzenia z określoną normą zaliczaną do podstawowych zasad tego porządku (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 września 2009 r., I CSK 53/09 - OSNC-ZD z 2010 r., część A, poz.25 i przywołane tam orzecznictwo).

Uwagi powyższe odnoszą się także do oceny zarzutu naruszenia przez Sąd Polubowny klauzuli porządku publicznego w zakresie rozstrzygnięcia o odsetkach od zasądzonych od skarżących należności z tytułu umowy najmu. Jak trafnie wskazał Sąd Najwyższy w powołanym wyżej wyroku z dnia 3 września 2009 r., stosowanie przez sąd polubowny prawa materialnego właściwego dla rozstrzyganego stosunku - przestrzeganie którego, co do zasady, nakazuje art.1194 § 1 k.p.c. - podlega kontroli sądu powszechnego rozpoznającego skargę o uchylenie wyroku sądu arbitrażowego tylko o tyle, o ile wymaga tego zastosowanie, uwzględnianej z urzędu, klauzuli porządku publicznego. Naruszenie przez sąd polubowny właściwego prawa materialnego uzasadnia zatem uchylenie wyroku tego sądu jedynie wtedy, gdy pociąga za sobą jego sprzeczność, w przedstawionym wyżej znaczeniu, z porządkiem prawnym na poziomie jego naczelných zasad.

Biorąc powyższe pod uwagę należy zważyć, że powód w pozwie wniesionym do Sądu Arbitrażowego domagał się zasądzenia odsetek umownych od należności głównej, określonych jako odsetki ustawowe powiększone o 3 punkty ponad ustawową stopę odsetek, liczonych od wskazanych w pozwie kwot i terminów wymagalności. Taki sposób określenia odsetek strony wiążąco ustaliły w punkcie 5.6.7 umowy najmu z dnia 9 listopada 2007 r., z której wynikało dochodzone przez wynajmującego roszczenie (v.K.44 akt Sądu Polubownego). Sąd Arbitrażowy w wydanym wyroku szczegółowo umotywował podstawę swojego rozstrzygnięcia o odsetkach, odwołując się w tym zakresie m.in. do nowelizacji przepisów dotyczących odsetek ustawowych z dniem 1 stycznia 2016 r., w kontekście posłużenia się przez strony w umowie najmu pojęciem odsetek ustawowych (v.s.10 uzasadniani wyroku Sądu Arbitrażowego - K.406 akt tego sądu).

Według oceny Sądu Apelacyjnego rozstrzygnięcie Sądu Arbitrażowego, wbrew zarzutom skarżących, nie stoi w sprzeczności z podstawowymi zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej, w ramach którego zasadą jest możliwość domagania się przez wierzyciela odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego. Kwestią wtórną pozostaje rodzaj tych odsetek, spośród kilku ich kategorii, opisanych w przepisach k.c. i ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Strony niniejszego sporu ustaliły pomiędzy sobą odsetki umowne, definiowane z uwzględnieniem stopy odsetek ustawowych, a Sąd Arbitrażowy dokonał w tym zakresie wykładni umowy stron, z uwzględnieniem zmiany przepisów prawa dotyczących odsetek w okresie objętym sporem. Nie sposób nie zauważyć przy tym, że pozwani w toku postępowania przed Sądem Polubownym w żaden sposób nie reagowali na treść żądania odsetkowego powoda, sformułowanego już w pozwie. Zakwestionowali je dopiero we „Wniosku o sprostowanie/uzupełnienie oraz wykładnię wyroku”, z dnia 20 lipca 2016 r., złożonym po wydaniu zaskarżonego wyroku (v.K.413 akt Sądu Polubownego). Także z tej przyczyny kwestia ta nie była uznawana za sporną, zarówno dla stron, jak i dla Zespołu Orzekającego. Sąd Apelacyjny nie podzielił zarzutu naruszenia klauzuli porządku publicznego przez Sąd Arbitrażowy przy orzekaniu o odsetkach przez niezastosowanie art.55 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r., poz.1830). przepis ten stanowi, że do transakcji handlowych zawartych przed dniem wejścia w życie tej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe (ust.1). Ustawa ta zastąpiła co do części przepisów poprzednią, z dnia 8 marca 2013 r. (Dz.U. z 2013 r., poz.403), która zawierała analogicznej treści przepis w art.15 ust.1. W rezultacie, skoro umowa stron była zawarta w dniu 9 listopada 2007 r., zastosowanie do niej w omawianym zakresie miała ustawa z dnia 12 czerwca 2003 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U. Nr 139, poz.1323 ze zm.), do której odsyłają późniejsze jej nowelizacje. Ustawa zaś w pierwotnym brzmieniu odwołuje się do odsetek ustawowych, o ile strony nie zastrzegły w kontrakcie odsetek umownych, tak jak to miało miejsce pomiędzy stronami niniejszego sporu. Przedstawiona przez

Sąd Arbitrażowy interpretacja znowelizowanych przepisów w tym zakresie, w kontekście treści umowy stron, w żadnej mierze nie godzi w tych warunkach w podstawowe zasady krajowego porządku prawnego.

Nie sposób zgodzić się ze skarżącymi co do zarzutu naruszenia art.1206 § 1 pkt 4 k.p.c. poprzez naruszenie podstawowych zasad postępowania przed Sądem Polubownym, wyrażające się, zdaniem skarżących, w oddaleniu wniosku o sprostowanie/uzupełnienie i wykładnię wyroku z dnia 10 czerwca 2016 r. Został on oddalony z uwagi na złożenie go z przekroczeniem terminu określonego w Regulaminie, którego przepisy zostały powołane przez Sąd Arbitrażowy w motywach postanowienia rozstrzygającego wniosek. Intencją skarżących było obniżenie zasądzonej kwoty w sytuacji, gdy dokonywali oni częściowych wpłat na poczet spornego zadłużenia. Sąd Polubowny odniósł się też do tej kwestii. Zwracał uwagę na otwarcie rozprawy na nowo po ustaleniu wpływu kolejnej wpłaty oraz na fakt, że wszystkie dowody przelewu, które zostały przez skarżących złożone do dnia ostatecznego zamknięcia rozprawy, zostały uwzględnione w wysokości zasądzonej kwoty, która z tej przyczyny uległa odpowiedniemu zmniejszeniu. Wpłaty, o których Sąd Arbitrażowy nie był powiadomiony przed wydaniem wyroku, będą zmniejszały wysokość należności egzekwowanej, gdyby doszło do wykonywania wyroku w takim trybie.

Reasumując, argumentacja przedstawiona przez skarżących nie daje podstaw do uchylecia zaskarżonego wyroku. W zasadniczej mierze skarżący powielają w niej zarzuty, podnoszone w postępowaniu przed Sądem Polubownym, który wnikliwie i wszechstronnie je rozważył. Jak wyżej wskazano, Sąd ten otwierał na nowo zamkniętą już rozprawę' by uwzględnić dokonywane przez skarżących wpłaty. Zakreślał też pozwanym, a także powodowi, odpowiednie terminy, umożliwiając im odniesienie się do wszystkich wątków sporu. Rozpoznawał wszystkie wnioski procesowe pozwanych, w tym wniosek mający prowadzić do zawieszenia postępowania z uwagi na próbę zainicjowania innego procesu (o ukształtowanie stosunku prawnego stron w inny sposób, przez nich postulowany), czy do dokonania potrącenia. W obu przypadkach skarżący nie wnieśli wymaganych opłat, a wnioski okazały się nieskuteczne. Całość rozstrzygnięcia, w tym o odsetkach, Sąd Arbitrażowy szczegółowo uzasadnił. Skarżący nie podnosili bieżących zastrzeżeń do sposobu prowadzenia postępowania przed Sądem Polubownym. Kwestionowana przez nich obecnie ocena dowodów co do zasady nie może podlegać ponownej ocenie sądu powszechnego, o ile nie jest całkowicie oderwana od materiału dowodowego, co w rozpoznawanej sprawie nie miało miejsca.

Podstawy do uwzględnienia skargi, nawet w części, nie stanowią też dalsze wpłaty na rzecz powoda, dokonywane przez skarżących już po wydaniu zaskarżonego wyroku i po wniesieniu niniejszej skargi o uchylenie wyroku Sądu Polubownego. Wyrok ten oznaczył zakres zadłużenia byłych najemców wobec wynajmującego według stanu na dzień zamknięcia rozprawy przed Sądem Arbitrażowym, a rzeczą skarżących jest wylegitymowanie się dowodami zapłaty długu. Na poczet tego długu winny być zaliczone wszelkie wpłaty na rzecz wierzyciela, pochodzące z daty późniejszej. Dowody przelewu przedłożone przez skarżących także w niniejszym postępowaniu, mogą być argumentem w razie, gdyby wierzyciel bez ich uwzględnienia wszczął ewentualną egzekucję i zmierzał do uzyskania należności, które skarżący już zapłacili. Częściowe (czy całkowite) zaspokojenie wierzytelności objętej wyrokiem Sądu Polubownego nie należy natomiast do ustawowo określonych w art.1206 k.p.c. podstaw uchylecia wyroku tego Sądu.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny oddalił skargę w całości (punkt I sentencji), wobec braku podstaw do jej uwzględnienia. O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art.108 § 1 k.p.c. w zw. z art.98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art.1207 § 2 k.p.c. Koszty te stanowi wynagrodzenie należne pełnomocnikowi przeciwnika skargi, w kwocie 2.400 zł, określone zgodnie z § 8 ust.1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz.1800 ze zm.), a zasądzone od skarżących solidarnie z uwagi na zasadę ich wspólnej odpowiedzialności, wynikającą z treści art. 22 § 2 k.s.h. (w punkcie II sentencji).